Доходи ФОП у 4ДФ: Включати чи ні?

Питання щодо включення виплат ФОП до звіту 4ДФ залишається актуальним і важливим для платників податків. Для кращого розуміння, розглянемо ключові моменти.

Згідно з позицією податкової служби, виплати фізичним особам-підприємцям із ознакою доходів «157» («Дохід, виплачений самозайнятій особі») мають бути відображені у 4ДФ.

Саме про це йдеться в останній отриманій Компанією Вікторія від податкового органу ІПК:

Loading Viewer...

Також на практиці під час податкових перевірок невідображення доходів ФОП у 4ДФ кваліфікується податковими органами як порушення порядку подання інформації про фізичних осіб – платників податків, що може призвести до застосування штрафних санкцій відповідно до ст. 119.1 ПКУ. Штраф становить 1020 гривень за перше порушення і 2040 гривень за повторне протягом 365 днів (або 366 днів у високосному році).

У Податковому кодексі України (ПКУ) щодо відповідальності платників по ДФ дослівно норма така:

> Стаття 119. Порушення платником податків порядку подання інформації про фізичних осіб - платників податків
>
> 119.1. Неподання, подання з порушенням встановлених строків, подання не в повному обсязі, з недостовірними відомостями або з помилками податкової звітності про суми доходів, нарахованих (сплачених) на користь платника податків, суми утриманого з них податку, а також суми, нараховані (виплачені) фізичним особам за товари (роботи, послуги), якщо такі недостовірні відомості або помилки призвели до зменшення та/або збільшення податкових зобов’язань платника податку та/або до зміни платника податку,
>
> - тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі 1020 гривень.
>
> Ті самі дії, вчинені платником податків, до якого протягом року було застосовано штраф за таке саме порушення, - тягнуть за собою накладення штрафу у розмірі 2040 гривень.
>
> Передбачені цим пунктом штрафи не застосовуються у випадках, якщо недостовірні відомості або помилки в податковій звітності про суми доходів, нараховані (сплачені) на користь платника податків, суми утриманого з них податку, а також суми, нараховані (виплачені) фізичним особам за товари (роботи, послуги), виникли у зв’язку з виконанням податковим агентом вимог пункту 169.4 статті 169 цього Кодексу та були виправлені відповідно до вимог статті 50 цього Кодексу.

Однак, ознака «157» («Дохід, виплачений самозайнятій особі») не є обов’язковою нормою, встановленою законодавством, – є наслідком, а не причиною. Так, законодавство не містить чітких норм щодо обов’язковості включення виплат ФОП до 4ДФ. Податковий розрахунок разом із додатком подають податкові агенти, на яких покладено **<u>обов’язок утримання та сплати податку.</u>** Наводимо дослівно визначення податкового агента у ПКУ:

> 14.1.180. податковий агент щодо податку на доходи фізичних осіб - юридична

особа (її філія, відділення, інший відокремлений підрозділ), самозайнята особа, представництво нерезидента - юридичної особи, інвестор (оператор) за угодою про розподіл продукції, які незалежно від організаційно-правового статусу та способу оподаткування іншими податками та/або форми нарахування (виплати, надання) доходу (у грошовій або негрошовій формі) зобов'язані нараховувати, утримувати та сплачувати податок, передбачений розділом IV цього Кодексу, до бюджету від імені та за рахунок фізичної особи з доходів, що виплачуються такій особі, вести податковий облік, подавати податкову звітність контролюючим органам та нести відповідальність за порушення його норм в порядку, передбаченому статтею 18 та розділом IV цього Кодексу

Взаєморозрахунки з ФОПами не передбачають, що платник стає їх податковим агентом. Податковий кодекс України (ПКУ) чітко визначає, хто має сплачувати податки та несе відповідальність за це питання:

- *Відповідно до п. 165.1.36 ПКУ, з доходу ФОП на спрощеній системі оподаткування сплачується єдиний податок (ЄП).*
- *Згідно з п. 297.1 ПКУ, платники ЄП звільнені від обов’язку нарахування та сплати податку на доходи фізичних осіб (ПДФО) з підприємницького доходу.*
- *За п. 177.8 ПКУ, якщо ФОП (на спрощеній або загальній системі) надає документи, що підтверджують його державну реєстрацію як суб’єкта господарювання, ПДФО не утримується.*
- *Відповідно до п. 178.5 ПКУ, якщо фізична особа надає документи, що підтверджують її статус самозайнятої особи (нотаріуса, приватного виконавця), ПДФО не утримується (за винятком укладення цивільно-правових договорів із такою особою).*

Отже, ПКУ чітко регламентує, хто зобов’язаний декларувати та сплачувати податки щодо доходів, отриманих ФОПами.

Пункти 177.8 і 178.5 ПКУ вимагають наявності документа, що підтверджує державну реєстрацію ФОП (виписка з ЄДР або довідка про взяття на облік для самозайнятих осіб) для здійснення виплат. У більшості випадків інформацію про реєстрацію можна перевірити через реєстри, такі як Опендатабот або інші доступні онлайн-інструменти. Однак при виплаті значних сум доцільно отримати копії цих документів для додаткового підтвердження.

Тобто, в справах клієнта достатньо мати один документ на всі випадки, що отримувач виплати був зареєстрованим підприємцем на час виплати.

Наголошуємо, що Верховним Судом це питання також розглядалось та було обрано позицію платника:

"Таким чином, самозайнята особа є податковим агентом у відношенні до фізичної особи-підприємця і відповідно, повинна подавати звіт за формою № 1-ДФ лише у випадку, коли самозайнята особа виплачує дохід фізичній особі-підприємцю, та нараховує, утримує і сплачує податок до бюджету з цього доходу.

Однак, зважаючи на те, що фізичними особами-підприємцями, щодо яких позивачем не була зазначена інформація у формі № 1-ДФ, були надані копії документів, що підтверджують їх державну реєстрацію як суб'єктів підприємницької діяльності, колегія суддів погоджується з висновками судів попередніх інстанцій, що позивачем правомірно відповідно до пункту 177.8 статті 177 Податкового кодексу України податок на доходи не утримувався, оскільки в даному випадку остання не виступає податковим агентом щодо таких осіб. Обов'язок щодо подання інформації про виплату доходу зазначеним фізичним особам-підприємцям за формою № 1-ДФ у позивача відсутній."

https://reyestr.court.gov.ua/Review/80168421

Узагальнимо наведене.

Податківці й надалі наполягають на обов’язковість відображення доходів, виплачених ФОПу у звітності форми 4-ДФ. Проте позиція податкового органу не має належного обгрунтування (*за виключенням, якщо були відсутні документи, котрі підтверджують реєстрацію ФОП-отримувача*), що також підтверджується практикою Верховного Суду. А отже, застосована податковим органом відповідальність до платника податків може бути оскарженою в адміністративному порядку.

Якщо Вам потрібна юридична та бухгалтерська підтримка, звертайтесь до нас. Клієнти Компанії Вікторія можуть отримати детальну інформацію щодо всіх наведених питань.

Пропонуємо ознайомитись із:
– умовами обслуговування підприємців на єдиному податку;
– калькулятором вартості супроводу.

Компанія Вікторія

Також, імовірно Вам буде цікава акція безкоштовної реєстрації юридичної особи [перейти].

Зверніть увагу, додатково Ви зможете замовити за акційними знижками також:

• електронні ключі ДП “ДІЯ” та програмне забезпечення для подання електронної звітності «Соната»;
• послуги бухгалтерського обслуговування для підприємств та податкового супроводу для підприємців (послуги з бухгалтерського та податкового аутсорсингу);
• консультації з оптимізації та планування податкового навантаження. Вибору оптимальної системи оподаткування;
• послуги аутстафінгу (лізинг персоналу, як елемент оптимізації оформлення працівників);
• виготовлення документів по охороні праці;
• постановку на облік РРО та отримання ліцензії на торгівлю алкогольними та тютюновими виробами;
• ліцензійне антивірусне програмне забезпечення Zillya!
• реєстрацію торгової марки (знаку на товари, послуги);
• реєстрацію юридичних осіб інших організаційно-правових форм; отримання довідок, витягів з державних реєстрів;
• виготовлення дозволів на розміщення зовнішньої реклами в м. Чернівці;
• підготовку договорів та ін. юридичних документів. Супровід та представництво в судах, органах державної та місцевої влади та управління.

У разі, якщо Вас зацікавила пропозиція, звертайтесь в зручний для Вас спосіб

телефон: +380955957777
e-mail: office@vg.ua

**Умови акцій не розповсюджуються на посередників у реєстрації.*